

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20704 - Gramàtica Descriptiva del Català : Fonètica i Fonologia / 1
Titulació	Grau de Llengua i Literatura Catalanes - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Nicolau Dols Salas	11:00	12:00	Dilluns	09/09/2019	24/02/2020	CE11/ Ramon Llull
<i>Responsable</i> n.dols@uib.es						

Contextualització

Aquesta assignatura és una assignatura de descripció sincrònica de la gramàtica catalana, enfocada cap a les unitats, les estructures i els processos que operen amb els elements més petits del sistema, els sons. No perdrem de vista durant tot el curs la connexió dels continguts d'aquesta assignatura amb l'estudi d'altres parts de la gramàtica i dels processos de comunicació: aquests processos més generals, com també el funcionament físic de la producció, la transmissió i la recepció del so es tracten amb prou profunditat al principi de temari.

Requisits

Recomanables

És important poder llegir texts bàsics de l'especialitat en anglès. Pel que fa al correcte assoliment dels objectius relacionats amb l'anàlisi del so és important estar avesat a fer servir qualche programa senzill d'edició de so.

Competències

Específiques

- * CE1. Coneixement de la gramàtica de la llengua catalana des de la perspectiva sincrònica
- * CE5. Coneixement dels diferents corrents de pensament en lingüística
- * CE9. Capacitat de localitzar i manejar informació relacionada amb la disciplina a fons bibliogràficodocumentals, a bases de dades i recursos d'internet, com també de manejar aplicacions informàtiques específiques

Guia docent

- * CE11. Coneixement de les tècniques bàsiques per a l'elaboració de treballs d'investigació

Genèriques

- * CG4. Capacitat d'anàlisi i síntesi de documentació de diversos nivells de complexitat
- * CG7. Capacitat de reconèixer problemes i temes d'investigació i d'avaluar-ne la rellevància

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

1. Fonètica, fonologia i processos comunicatius
Les habilitats lingüístiques. Habilitats lingüístiques orals i escrites. Gramàtica i habilitats lingüístiques. La fonologia dins la gramàtica. Relació de la fonologia amb altres components de la gramàtica. Fonologia i morfologia. Fonologia i sintaxi. Codis orals i codis gràfics.
2. Condicionants físics i psicològics del llenguatge
Cicle respiratori i cicle fonador. Òrgans i processos de la fonació. Instruments i tècniques per a l'observació de la fonació. Fonètica acústica. Característiques físiques del so. Instruments i tècniques per a l'anàlisi del so. Òrgans i processos de l'audició. Instruments i tècniques per a l'observació de l'audició. Mecanismes de la percepció de la parla.
3. Tècniques de transcripció de la parla
Els components de la transcripció: text i convenció. Tipus de transcripció de la parla. Transcripció impressionista. Transcripció sistemàtica. Transcripció fonològica. Transcripció al·lofònica.
4. Inventari fonològic del català: les vocals
Les vocals del català. Característiques físiques. Criteris de classificació. Processos fonològics que afecten les vocals del català: reducció, elisió, harmonia, consonantització.
5. Inventari fonològic del català: les consonants
Les consonants del català. Característiques físiques. Criteris de classificació. Processos fonològics que afecten les consonants del català. Processos que afecten consonants aïllades: afebliment, reducció, enfortiment. Processos que afecten consonants en contacte: simplificació de grups, assimilació, dissimilació, diftongació compensatòria.
6. Estructures suprasegmentals
L'estructura sil·làbica del català. La síl·laba com a generadora de processos fonològics. Possibilitats d'estudi de l'accent en català. L'entonació: patrons entonatius i maneres d'estudiar-los.
7. Models fonològics
Concepte de model fonològic. Models derivatius. Lèxicon, derivació, redundància i marcatge. El paper de les estructures i els principis actius dins els models fonològics. Models fonològics

Guia docent

autosegmentals. Models fonològics no derivatius: la Teoria de l'Optimitat. Aplicacions de la Teoria de l'Optimitat a l'estudi de la fonologia del català.

Metodologia docent

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques		Grup gran (G)	Les classes teòriques serveixen perquè el professor presenti els conceptes més generals de cada tema, la bibliografia i els recursos	25
Seminaris i tallers	Aplicació de models fonològics	Grup mitjà (M)	Resolució de problemes de teoria fonològica aplicada a l'anàlisi de la llengua catalana	8
Classes pràctiques	Transcripció	Grup mitjà 2 (X)	Transcripció fonètica de texts	8
Classes de laboratori	Anàlisi espectrogràfica	Grup petit (P)	Enregistrament, edició i anàlisi espectrogràfica de sons	4

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi	Recerca de conceptes indicats pel professor	55
Estudi i treball autònom individual	Transcripció fonètica d'un text	Demostració del coneixement de les unitats i els processos fonològics del català, com també de la tècnica de transcripció sistemàtica al·lofònica	20
Estudi i treball autònom individual	Aplicació de models fonològics	Estudi de les possibilitats d'aplicació de models fonològics a un determinat problema de fonologia catalana	15
Estudi i treball autònom individual	Exercicis d'anàlisi de sons	Exercicis individuals d'anàlisi de sons	15

Guia docent

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Estudi

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	Recerca de conceptes indicats pel professor
Criteris d'avaluació	Coneixement de la matèria. Capacitat de síntesi.

Percentatge de la qualificació final: 50%

Transcripció fonètica d'un text

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves d'execució de tasques reals o simulades (recuperable)
Descripció	Demostració del coneixement de les unitats i els processos fonològics del català, com també de la tècnica de transcripció sistemàtica al·lofònica
Criteris d'avaluació	Coneixement del sistema fonològic del català Domini de la tècnica de transcripció sistemàtica al·lofònica

Percentatge de la qualificació final: 25%

Aplicació de models fonològics

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves d'execució de tasques reals o simulades (recuperable)
Descripció	Estudi de les possibilitats d'aplicació de models fonològics a un determinat problema de fonologia catalana
Criteris d'avaluació	Coneixement de processos fonològics del català.

Guia docent

Aplicació correcta dels recursos d'anàlisi que ofereixen els models fonològics estudiats.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Exercicis d'anàlisi de sons

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Exercicis individuals d'anàlisi de sons
Criteris d'avaluació	Pulcritud de l'enregistrament i l'edició. Detecció dels factors físics que caracteritzen cada so. Redacció dels resultats.

Percentatge de la qualificació final: 15%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

S'indiquen aquí només les referències bàsiques. El professor proveirà els alumnes amb les referències bibliogràfiques específiques per a cada tema

Bibliografia bàsica

- BONET, E. & M.R. LLORET (1998) *Fonologia catalana*. Barcelona: Ariel.
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2016) *Gramàtica de la llengua catalana*. Barcelona. IEC.
- JULIÀ I MUNÉ, J. (2005) *Fonètica aplicada catalana*. Barcelona: Ariel.
- RECASENS, D. (1991) *Fonètica descriptiva del català*. Barcelona: IEC.
- RECASENS, D. (2014) *Fonètica i fonologia experimentals del català: vocals i consonants*. Barcelona: IEC.
- PRIETO, P. & T. CABRÉ (eds.) (2014) *L'entonació dels dialectes catalans*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- SOLÀ, J., M.R. LLORET, J. MASCARÓ & M. PÉREZ SALDANYA (2002) *Gramàtica del català contemporani*. Barcelona: Empúries (vol. 1).
- WHEELER, M. W. (2005) *The Phonology of Catalan*. Oxford: Oxford University Press.
- LLORET, M.-R.; PONS, C. (ed.) (2011): *Noves aproximacions a la fonologia i la morfologia del català*. Col·lecció Symposia Philologica. Alacant: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.

Altres recursos

Tipus de transcripció fonètica SILDoulos, disponibles a www.sil.org
Praat, programa d'anàlisi fonètica, disponible a www.praat.org

